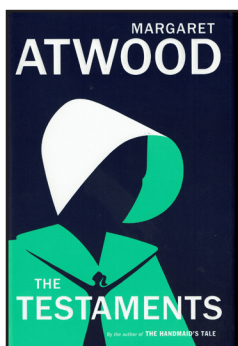

HEKLEV SEVENADUREL

	A-dreuz lenn	2
	Petra nevez ?	8
	Kelaouennoù	22
	Notennoù	29
	Roll pennadoù 2020	34

Herve LATIMIER

The Testaments,
gant Margaret Atwood,
Penguin Random House,
2019,
422 bajenn, 25,50€

Kalz ac’hanoc’h o deus lennet *The Handmaid’s Tale*, e saozneg, e galleg marteze pe e brezhoneg a-drugarez da droidigezh Alan Martel, *Istor ar Vatezh Ruz*, bet embannet gant *An Alarc’h*.

Kendalc’h an istor-se eo *The Testaments*. M’ho peus soñj, ec’h echue *Istor ar Vatezh Ruz* gant “treuzskrivadur darnel danevelloù Daouzekvet Kendael ar Studiadennoù Gileadek” aozet

d’ar 25 a viz Ewen 2195. Diskouez a rae ar c’hlozadur-se e oa da gaout spi evit tudennoù ar romant hag e oa bet diskaret ren Gilead abaoe ur pennad e 2195. Ne zisplegin netra a-zivout aozadur Gilead, he rummadoù tud hag he reolennoù bevañ, hec’h emzalc’h e-keñver ar merc’hed. Kenkoulz mont da zizoleiñ anezho en *Istor ar Vatezh Ruz*.

Echuiñ a ra *The Testaments* en

un doare heñvel gant “Trizekvet Kendael ar Studiadennoù Gileadek” d’an 29 ha d’an 30 a viz Ewen 2197.

Diazezet e oa al levr kentañ war deizlevr ar “Vatezh Ruz” enrollet war gasedoùigoù bet dizouaret er pezh a oa a-raok ren Gilead kêr Vangor e Stad ar Maine.

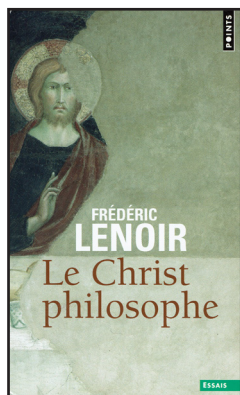
Diazezet eo ar romant-mañ war un deizlevr bet dalc’het gant Aunt Lydia, renerez Ardua Hall, “kouent” ha skol stummañ ar Moerebed ha treuzskrivadur daou desteni a-berzh div blac’h yaouank o doa gellet tec’hout diouzh Gilead, Agnes Jemina ha Nicole. Ma c’hellfe bezañ un douetañs vihan war an diell kentañ ec’h eo sur, pe dost, kelennerien 2197 ez eo gwir an daou all. Darvoudoù disheñvel ha selloù disheñvel war an darvoudoù boutin kinniget en un doare kronologel. Betek ar fin en em c’houlenner penaos ec’h echu an istor... Ur bern liammoù zo gant al levr kentañ, tudenn Aunt Lydia da gentañ. N’eus ket tu da gomz eus al liammoù all hep mont re bell ganti...

Bevañ a reer disac’hadur ur Stad hollvelour teokratel gant ar stourmerien diabarzh ha diavaez evel-just met gant he breinadur-hi ivez. Soñjal a reer e Bro-Iran

pe en Alamagn ar Reter pe Polonia. Ma kontan mat en deus padet ar renad nebeutoc’h eget hanter-kant vloaz. Tonkad pep renad hollvelour e vefe ? Gant ma vefe gwir...

Skrivet dreist eo an oberenn. Spi ’m eus e vo savet ur film pe ur stirad diwarni. Danvez zo. N’enaouer morse.

Le Christ philosophe,
gant Frédéric Lenoir,
Plon, 2009,
306 pajenn, 9€

Sklaer eo an titl. N'eo ket danvez al levrl teologiezh pe relijion met ar pezh o deus degaset preder ha kelennadurezh ar C'hrist d'ar bed. Ur raklavar, seizh chabistr hag un dibennskrid a gaver el levr.

Kregiñ a ra ar raklavar gant un dave da zremmegañ an Inkizitor meur e romant Dostoievski *Ar Vreudeur Karamazov*. Ar gristeniezh trubardet gant ar gristelezh. Gouestlet eo ar chabistr kentañ da istor Jezuz (*L'histoire de Jésus et le Jésus de l'Histoire*). An eil chabistr, *La philosophie du Christ*, zo dedennus-tre. Diskouez a ra pegen reveulziel e oa kelennadurezh ar C'hrist e-keñver sell kevredigezh yuzev e vare ha petra a zegasas. Lodenn dedennusañ ar chabistr zo an hini a bled gant buhezegezh ar C'hrist, *L'éthique du Christ* (p.71),

moarvat. Evit Frédéric Lenoir ez eo diazezet buhezegezh Jezuz war un toullad pennaennoù : ar gevatalded etre an holl dud, frankiz pep hinienn, frankizadur ar merc'hed, ar justis sokial, disparti ar galloudoù, an nann-feulster hag ar pardon, ar garantez evit an nesañ... Reiñ a ra an aozer un dielfaennadur ha daveoù bewech.

An trede hag ar pevare chabistr zo istorel. *Naissance du Christianisme* a bled gant penn kentañ ar gristeniezh hag he disparti diouzh ar yuzeviezh. Echuiñ a ra gant un dave d'an impalaer Kustetin ha d'e levezon pouezus ha drastus war dazont ar gristeniezh. *Une société chrétienne* a zispleg mat penaos en deus ar fed e vefe deuet ar gristeniezh relijion ofisiel an impalaeriezh distummet ha trubardet kelennadurezh

Jezuz o liammañ an Iliz ouzh ar galloud. Traoù mat zo bet, dreist zoken, met pegement a draoù spontus. Ar gristenelezh enep ar gristeniezh.

Daou dra o deus hegazet ac'hanon en daou chabistr-se koulskoude. Pajenn 120 e lenner « *La foi en Jésus-Christ s'étant très vite, essentiellement autour de centres urbains [...], elle atteint [...] même l'Angleterre au IIIe siècle* ». Ne oa ket kalz Saozon e Breizh d'ar mare-se ha n'eo bet roet ez-ofisiel an anv a Vro-Saoz nemet e 927 pa voe krouet ar Rouantelezh Saoz. Ouzhpenn e tiorroas ar gristeniezh kelt kentoc'h war ar maez en-dro d'an abatioù... Meneg ebet pp.135-136 eus ar vanac'hiezh keltiek nag eus levezon vras tud evel Sant Koulman.

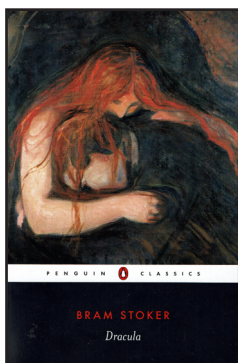
E *De l'humanisme chrétien à l'humanisme athée* ha *La matrice du monde moderne*, e chomer war dachenn an istor, met istor ar mennozhioù. Diskouez a ra Frédéric Lenoir pegen pouezus, diazez zoken, eo bet levezon filozofiezh ar C'hrist war emdroadur ar mennozhioù abaoe ar XIV^{vet} pa c'han an denelouriezh. He roud a gaver e preder an darn vrasañ eus ar prederourien, ar re digristen pe

enepkristen peurgetket. Kente-lius-kenañ.

Anvet eo ar chabistr diwezhañ *Que reste-t-il de chrétien en nous ?*. Ar gristenien er bed a-vremañ met ivez plas ar gristeniezh en hor sevenadur (*Une culture imprégnée de christianisme*), er vuhez pemdez evel er prederouriezh (*Le Christianisme invisible*).

Diazezet eo an dibennskrid war prederiadennoù diwarbenn Emziviz Jezuz gant ar Samariadez (Yann 4, 6-27). Diskouez a ra al lodenn-mañ ur wech ouzhpenn pegen reveulziel eo kelennadurezh Jezuz. Ma n'hellit ket lenn al levr en e bezh, lennit ar rann-mañ hag a ro un tañva eus danvez an holl oberenn.

Dracula,
gant Bram Stoker,
Penguin Classics, 2003,
454 fajenn, £5,99

Piv n'en deus ket gwelet ur film pe meur a hini savet diwar-benn Dracula pe awenet gant e istor ? Evel kalz a dud ne 'm boa ket lennet levr Bram Stoker, ar vammenn. Graet eo. Lennet em eus buan ha gant plijadur daoust d'ur yezh pinvidik-kenañ ha diaes a-wechoù. Hag-eñ e talv' ar boan ober un diverrañ eus an istor ? Ne soñj ket din.

Aliañ a ran hol lennerien da dañva an destenn orin. Savet eo bet e stumm arroudennoù lizhiri pe deizlevrioù. Ul lusk ispisial a ro se d'an oberenn ha selloù disheñvel war an darvoudoù. Sachet eo bet ma evezh gant daou dra : pouez ar gristeniezh e-touez ar *good guys* hag ar *good women*, betek bezañ arabadus ; pouez roll ar merc'hed hag hini Mina Murray dreist-holl.

En embanndurioù *Penguin Classics* e kaver beped rakskridoù dedennus-tre savet gant skolveuridi alies. Amañ ez eus ur c'hentskrid gant Christopher Frayling, *Rector of London's Royal College of Art* hag un digoradur gant Maurice Hindle, *Arts Faculty Manager for the Open University in London*. Desket e vez ur bern traoù en daou bennad-se diwar-benn Bram (Abraham) Stoker hag e vuhez evel-just met ivez a-zivout plas an oberenn e kevredigezh Breizh-Veur viktorian hag an dielfennadurioù a c'heller ober war he divout. Ganet eo bet Bram Stoker e Dulenn e miz Du 1847 hag aet da Anaon e Londrez e miz Ebrel 1912. Un *Anglo-Irish* e oa eta, evel Oscar Wilde. Deskiñ a reer ez eo bet embannet un droidigezh eus *Dracula* en iwerzhoneg

e 1933 (troet gant Seán Ó Cuirrín hag embannet gant *Oifig Díolta Foillseachàin Rialtais*). Goude studioù e Trinity College e teuas Stoker da vezañ kargad e Dublin Castle a-raok mont da labourat evit Henry Irving (1838-1905) evel merour al Lyceum Theater. Bamet e oa gant personelezh hag oberoù Walt Whitman ivez.

Un toullad tuoù eus *Dracula* a vag daeloù. An daou raksrid a bouez war plas ar rev en oberenn dre an darempredoù etre ar vampired hag an dud. Arabat ankouaat e vezer e Breizh-Veur viktorian pa voe embannet al levr. Lakaet e vez en a-raok ivez pegen dedennet e oa Stoker gant an teknikoù nevez (an enrolladennoù hag ar mekanikoù da skrivañ hag ar berrskrivañ a vez implijet gant tudennoù *Dracula*) ha skourroù ar skiant d'e vare (psikiatriezh, neurologiezh, teogerezh, labourioù Charcot). Ur roll a bouez o deus en oberenn.

E-touez an danvezioù dael ez eus plas ar merc'hed hag ur seurt gouenelouriezh a c'heller santout en oberenn. Evit ar merc'hed : o flas er gevredigezh ha sell ar gevredigezh war o buhez revel. Evit ar ouennelou-

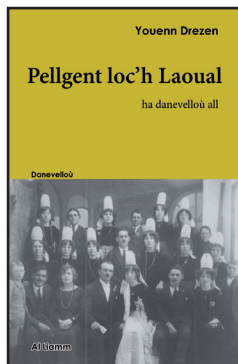
riezh : hag eñ ne vefe ket sorc'hennet Stoker gant an aon da welet ar sevenadur kornôgat ha yuzevkristen difennet gant ar strolladig chaseourien sunerien wad, aloubet ha diskaret gant arallvro aroueziet gant ar vampired ? Da bep hini ober e soñj.

Dont a ra din ur goulenn all awenet gant oberennoù hon mare. Ha ne vefe ket ul liamm etre *Dracula* hag a vez anvet *Mestr* gant e ziskibien ha *Dark Lord* Harry Potter, Voldemort ? Memes sec'hed galloud, memes emgarantez, memes c'hoant maestroniañ ar re all... Hep plas forc'hellek ar blijadur marteze, ha c'hoazh...

**Magali BARON,
Erwan Hupel &
Malo BOUËSSEL du BOURG**

Pellgent Loc'h Laoual,
gant Youenn Drezen,
Al Liamm,
136 pajenn, 12€

Labour embann brav a zo bet sevenet evit dastum meur a zanevell skrivet gant Youenn Drezen (1899-1972) e-kerzh e vuhez, ha bet embannet gwechall e kelaouennoù disheñvel. Teir danevell diembann zoken a zo da lenn evit ar wech kentañ en dastumad-se. Eus 1927 betek

1957 e c'hell al lenner kaout un tañva eus liesseurted awen Youenn Drezen, evel ma vez diskouezet mat-kaer gant Bernez Rouz en e rakskrid. Renket eo an danevelloù-se hervez urzh an amzer, hag an embanner a ginnig pep hini gant un destenn verr, en ur resisaat ar gendestenn

ha raktres an aozer d'ar mare ma oa bet savet. Graet ez eus bet ul labour a-feson gant Bernez Rouz, Jil Penneg, Yann Guilla-mot, Riwal ha Tudual Huon.

N'eo ket unvan na temoù na stil ar skridoù-se. Ne dennont tamm ebet da oberenn e geneil Jakez Riou, en doa kavet e berrder an danevell ar stumm a oa dioutañ e gwirionez. Gant-se e oa deuet a-benn da gavout un ton dezhañ e-unan, ma teu kriz-der diwar ar berrder, c'hweroni ha douster poanuis diwar an traoù tavet, hag unvaniezh diwar bed an dud simpl war ar maez. Skrivañ "brezhonek", kavout e vouezh e brezhoneg, evit Youenn Drezen, ne sinifi ket dre ret skrivañ krenn, nag en em ouestlañ da rummad lennegel an danevell. Anavezet eo kentoc'h evit e romantoù, *An dour en-dro d'an inizi*, *Intron Varia Garmez*, *Sizhun ar breur Arturo*, *Skol Louarn Veig Trebern*. Ne vir ket outañ koulskoude da sevel danevelloù turgnet mat, hag a zis-kouez un tu dianav eus e oberenn. Reiñ a reont da glevet tonioù ha temoù disheñvel, a ginnig ur skeudenn klok a-walc'h eus e vuhez hag eus mammennoù e awen, kemm mat etreze.

E-barzh « Mintin glas », an danevell gentañ, embannet e 1927, eo deuet a-benn Youenn Drezen da reiñ mouezh d'ar yaouankiz-flamm, hini ar bed, an deiz, hag ur plac'h koant o kanañ war vord ar poull-kannañ. Kregiñ hag echuiñ a ra an danevell gant ur ganaouenn, « ur sonig mibin e-giz eskell », evel pa vefe nijet kuit ar plac'h a-boan spurmantet he c'hened, en ur leuskel eñvor he c'han hag he c'hoarzh war he lerc'h. Lijer ha bliv ec'h a ar bluenn ivez, en ur daolenniñ sklaerder ha splannder ar beure hag an nevezamzer. Er c'hoant hag en estlamm an daneveller n'eus netra tort na poanuis. Gant an doare skañv ha birvidik-se e teu raktal da soñj d'al lenner eus romant kentañ Youenn Drezen, *An dour en-dro d'an inizi* (1932).

A-hend-all e vez kavet ivez en dastumad ur gontadenn Nedeleg fromus ha skouerius, « Noz Nedeleg Loeizig », gourc'hemennet gant ar chaloni Cardalieguet, a oa e penn *Le Courrier du Finistère*. Div zanevell, « Al laeron avaloù » ha « Foeneg an Dourig Kozh », a gont eñvorennoù bugaleaj. En hini gentañ e seblant ar yezh

dreveziñ ar yezh komzet hag ar c'homzoù distaget prim-ha-prim gant ar vugale, evel pa vefe ar skrid o redek war o lerc'h, hep na vefe amzer da beurlipat frazennoù klok. E « Foenneg an Dourig Kozh » e vez santet ur seurt hiraezh tener hag eleveziek ; n'eo ket kement-se ar sotonioù graet gant ar vugale a zesach an evezh, met kentoc'h ton an eñvorenn, aergelc'h dinec'h ar c'hoarioù, hag an doare da daolenniñ teneridigezh rust ar re gozh, a c'hourdrouz ar re vihan un tamm, hep ankounac'haat reiñ dezhe o merenn vihan.

Kavet e vez ivez div zanevell faltazius awenet gant mojennoù kozh, « Pellgent Loc'h Laoual » (1929) hag « Ar c'hloc'h aour ». Diwar vojenn Kêr-Iz eo bet savet an istor kentañ, ar pezh na vo ket kavet iskis pa anavezer entan “triad Fontarabie” evit ar Barzhaz Breizh. Un aergelc'h kevrinus ha skrijus eo deuet a-benn Youenn Drezen da grouiñ er skrid-se, ma vez adsavet amzer drubuilhet an Dispac'h gall. Tra ma vez lidet oferenn ar Pellgent dre guzh, en ur frailh war an aod, e spurmanter fanolioù en deñvalijenn, mogerioù mein uhel deuet d'un

iliz-veur, mouezhioù o trouzal er c'hev evel re tasmantoù : darev eo al lenner evit ma teuy war wel Anaon ar gêr villiget, en ur weledigezh spouronus.

Estroc'h evit mojennoù kozh avat ac'h a d'ober andon awen Youenn Drezen. Unan eus an danevelloù diembann, « Ar soudard Berthelot », a bled gant mare an eil brezel bed, hag a gont penaos e veze eveshaet gant ar polis ar soudarded vreizhat, kement ha morc'hed ranngalonus an hini en doa asantet traisañ e genvroiz. E-touez an danevelloù a vez kavet e fin an dastumad ez eus meur a hini a glask taolenniñ buhez tud ar Gelveneg. Tonket e oant da gemer perzh en ur romant, *Rozenn ar Gelveneg*, n'eo ket bet kaset da benn gant an aozer. Sevel a ra Youenn Drezen poltred hoalus ur Vigoudenn bliv ha dichek o vont gant an hent, hag o vourrañ gant kan ar skrilhed ha tommder miz Mae. Taolenniñ a ra ivez, en un doare bev-buhezek, aergelc'h ar porzh-pesketa, distro ar bigi, safar ar mouezhioù war ar c'hal, stirlink chadennoù an eorioù, dañs ar gouelini, komzoù prim eskemmet gant ur plac'h hag hec'h amourouz. Moarvat en

deus graet e vad ar skrivagner eus an traoù en doa bevet war ar pemdez, pa oa o labourat e ti ur marc'hadour gwin er bloavezhioù 1917-1919. Un drugar eo e vrezhoneg yac'h, liv e vro gantañ, leun a droioù-lavar hag a c'herioù resis tennet eus geriaoueg pesketaerien ar Vro-Vigoudenn. Dre chañs ez eus bet lakaet notennoù sklaer ha talvoudus da zisplegañ anezhe e brezhoneg.

**366 Haiku,
Ugent vloaz a varzhoniezh,
Vint ans de poèterie,
Vingt ans de concours de
poésie,
Keit Vimp Bev,
132 bajenn, 10€**

E 2001 e oa bet aozet ur genstrivadeg haiku gant ar gelaouenn *Hopala* ha kendalc'het an avantur gant ar *Festival Taol Kurun*, diwar atiz Fanny Chauffin ha Mai-Ewen, hag o deus foetet bro evit lakaat bugale ar c'hlasoù divyezhek da bleustriñ war an haiku. Un ugent klas bennak, da lavarout eo tost da bemp kant bugel. Gant se e

Daoust ma c'heller kavout un tamm dizingal ha digompez an danevelloù kinniget, ez eo hep mar ul labour ret ha dedennus a zo bet graet gant an embanner. Ouzhpenn ur gwir blijadur lennegel e ro ar skridoù-se un testiñ a bouez eus taolioù-esae o aozer, kement hag eus pinvidigezh e awen.

MB

kemer perzh, bep bloaz, bugale, krennarded ha tud deuet er genstrivadeg haiku. El levrig nevez embannet e kaver 366 haiku, e-touez ar re wellañ bet pen-naouet etre 2001 ha 2020 e-barzh eostad ar vugale, ar grennarded hag an dud deuet. Teiryezhek eo ar genstrivadeg : brezhoneg, gallaoueg ha galleg. Sed unan bet savet e 2016 gant

Margaux, rummad ar vugale,
skol Diwan Bannaleg :

*Digor eo ma frenestr
an avel o kas ac'hanon
betek an oabl*

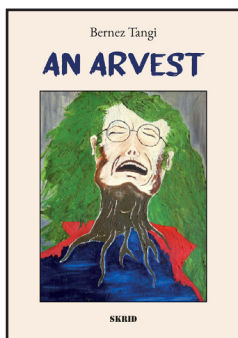
Un daouzek den, bet ezel eus
ar juri, a zo bet pedet da ginnig
un destenn verr e fin al levr evit
displegañ o soñj diwar-benn an
haiku dre vras, ha diwar-benn ar
pleustriñ haiku e Breizh gant ar
re vras hag ar re vihan. Bernez
Tangi eo en deus roet lañs d'an
ergerzhadeg gant ur varzhoneg
digeriñ. Skeudennoù e liv a
gaver ivez e-kreiz al levr evit

An Arvest,
gant Bernez Tangi
Skrid,
60 pajenn, 10€

« Gwelloc'h ar pec'hed eget
ar marv », a lenner e fin *Fablen-
nig an avalenneg*. « Bevañ a
reer gant ar c'hoantoù / Treuz-
vevañ gant ezhommoù » a bouez
Raoul Vaneigem, meneget gant
Bernez Tangi e talbenn *Ar*

testeniañ eus an abadennoù
aozet da-geñver roidigezh ar
prizioù. Ul levr plijus ha deden-
nus evit mont e-barzh kalon an
haiku, ar stumm barzhoniezh
poblec-se, a oar tostaat fiñva-
dennoùigoù an natur ouzh tri-
vliadennoù ar galon. Mil haiku
a vez resevet bep bloaz da-geñ-
ver ar genstrivadeg. Mil pevar
c'hant e 2021 zoken ! Brasañ
skol varzhoniezh zo bet e Breizh
abaoe pell ! Digor eo d'an holl
gwitibunan, daoust ma c'hell
bezañ soutil-kenañ haiku ar
gwir varzhed !

MbdB

vougev. Sed an alc'hwez, mar-
teze, evit digeriñ kev kuzh ar
barzh, dindan ar menez. Aze e
tifluk eienenn an awen, eienenn
ar vuhez. Rak ar vuhez an hini
eo a gont, ar vuhez roet deomp
evel ur prof roueel, un dra sakr,

liammet ouzh ar groudigezh hag ouzh ar frankiz, liammet ouzh an natur, ouzh ar c'hoantoù, ouzh ar spered, ouzh ar c'hig...

Tomm-gor an Arvest, met glan eo kenkoulz all, da lavarout eo : divaskl. « Ar goantiz a rank bezañ livet / hep c'hoant / Peotramant e vefe saotret »... Ha livañ brav a oar ober Bernez Tangi, gant e bluenn koulz ha gant e varr-livañ. Eizh taolenn a zo bet enbarzhet e-kreiz an torkad. Livet flamm, arouezius, kentitik, eeunek, erotek, kreñv !

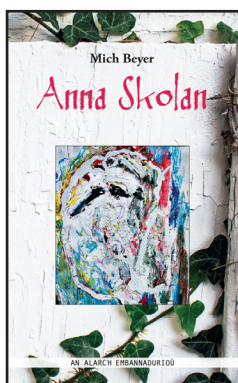
Diaes eo komz eus barzhonegoù Bernez Tangi, ken lies-seurt ez int. Berr pe hir, klotennet pe get, e gwerzennoù pe e komz plaen, kanaouennoù, chuchumuchu, yudadennoù... Lod tud a c'hellfe bezañ direnket gant kement a zistabilded. Trec'h ar vuhez o lufrennaouiñ eo, soubet en un endro gwengelouriel : « Kevrinus eo ar gened ». Arz Bernez Tangi a zo kriz ha lusket kreñv atav. War hent an orinoù ez eer en e gerz, e-touesk mojennoù Kêr-Iz, pe Marzhin, adijinet penn-da-benn, diwar spered 68 pe *Yod Kerc'h* : « Lakait em c'hichen an holl feskennoù ». Pedet omp da « fest ar muzelloù hag an teodoù » adalek ar varzhoneg

kentañ, *Fata Morgana*, ha didro-kaer ! « Flouret 'n eus he zalier / ha dichipot / gant e etevberv / n'eus sanket / e marbr ar forzh / varlonk don gleb / Er skalf blevek / Goueledet ar wialenn / er c'haridenn / Mont ha dont / sioul / Plijadur ar c'hig [...] ». « Bevañ ha krouiñ / abadennoù didermen / dindan spered ar Riboul / Frankiz ar yaouankiz », setu gerioù-stur un amzer zo bet, gant Storlok 'n roll...

Met ur « Fata Morgana » n'eo nemet un touellwel. Ne bad ket gwall bell. Goude ar gouel, goude an didarzhadenn volkanek, en em gav ar barzh e-unan, beuzet en e eñvorennoù : « Ma unan a-wechoù, evel un enezenn e-touesk ma c'hempredidi ». Neuze e vez roet da glevet « yudadenn skiltr an den e-unan », o stourm ouzh ar poanioù spered, tost d'en em goll er follentez. Ar vuhez hag ar stourm... N'eus ket tu d'o dispartiañ : « Pediñ ha stourm a ran bemdez evit ma vo diac'hub va fobl ».

MbdB

Anna Skolan,
gant Mich Beyer,
An Alarc'h Embannadurioù,
192 pajenn, 10€

Ur gwir blijadur eo bet din lenn *Anna Skolan*, romant diwezhañ Mich Beyer, dezhañ da vezañ an hini krisañ marteze. Pe abalamour da se... Adalek ar golo, kaer ha kevrinus, betek al linenn ziwezhañ, on bet sordet gant istor Anna, dres evel m'eo bet Winnog, an daneveller penañ. N'hell ket chom digas ul lenner breizhat ouzh an titl, da gentañ penn. Soñjal a reer e gwerz *Yannig Skolan*, ma vez kontet torfedoù euzhus Yannig, deuet da c'houlenn e bardon digant e vamm evit adkavout peoc'h e ene er bed all : « Me 'ya d'an ifern da leskiñ / ma na geret va fardoniñ ». Aes ober ul liamm gant Emil Skolan, tad Anna, oc'h aspediñ e verc'h d'e bardoniñ : « Etre da zaouarn emañ va ene, va merc'h ». Met re ziwezhat eo evit pardoniñ. Tud fallakr, abred pe ziwezhat,

ho pezo greun diwar o had... Hag Anna Skolan, bet distrujet he buhez eürus d'he dek vloaz, n'eo ket maouez da glask he dic'haou diwar hanter. Ur seurt euzhvil eo deuet da vezañ, peurzebret he spered gant ar boan hag ar gasoni.

N'eo ket alies e vez pledet ken splann gant an torfedoù revel en hon lennegezh. Goût a ouzer a-walc'h, koulskoude, pegen niverus eo bet hag ez eo c'hoazh an drougoberoù revel gant minored, pe matezed. Tud dizifenn en abeg d'o oad, d'o dinerzhded pe d'o statud. Ha kuzhet an torfedoù-se gant lezenn an tav, peurliesañ. Eus an tem feuls-se he deus graet Mich Beyer ur gwir skrid-skrij¹.

Gant kalz a vestroni e vez mesket ganti tri live dezrevell : hini an aozourez a ginnig an

1 Thriller

istor, hini Anna Skolan war ar c'haieroù kozh m'he deus douaret he c'hounioù hag he daeroù, hag hini Winnog, en deus kavet kaieroù kuzh Anna en e jardin hag a glask klokaat he danevell, diouzh ret. Tremena ra al lenner eus an eil live d'egile hep rat dezhañ, ken aes ha tra, hep en em goll war hent itrikoù diaoulek Anna. Ur rebechig evelkent : tamm-ha-tamm e teuer d'en em voazañ ouzh *modus operandi* Anna, ken e teu da vezañ rakweladus, zoken ma vez disheñvel mat an degoue-

zhioù bewech. Ma... Merk oberezh ar *serial killers* an hini eo...

Bourrañ a ran gant yezh Mich Beyer, gwevn hag eztaolus. Pebeilañ a ra al luskoù prim hag al luskoù gorrek diouzh ezhommoù an dezrevell, evel ur sonaozourez. Diwar arz ar save-rezh hag ar gendoniezh he deus graet ur gwir sinfonienn eus he levr. C'hwekat hag spontusad dañs bekabe !

MbdB

Ar gelaouennerez,
gant Michelle Nic Pháidín,
troet diwar an iwerzhoneg
gant Rhisiart Hinks,
An Alarc'h Embannadurioù,
110 pajenn, 10€

Ur romant berr ha plijus eo *Ar gelaouennerez*. Plac'h a vicher eo an aozerez. Santet e vez e oar diouzh ar birvilh hag ar c'hevezerezh a vez o ren er salioù skridaozañ. Nevez erruet eo Bríd, ar benndudenn, e skipailh *The Irish Times*, e Dulenn.

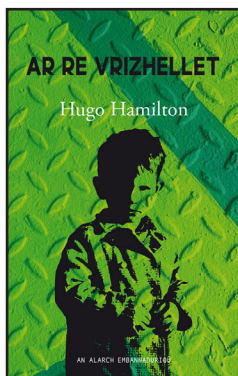
Ha buan e tiskouez ez eus danvez enni. Kaset eo d'he c'hêr c'henidik gant ar bennskridaozerez, anezhi ur gwir berseval, evit furchal-difurchal war troioù-kuzh floderien drammoù, en Donnegal. Adkavout a ra he mab eno. Ur paotr seitek vloaz

eo, desavet gant e vamm-gozh, tra ma vez-hi dalc'het gant he labour e Dulenn. An tad ne ouzer ket mat pelec'h emañ. Dibriedet ar c'houblad. Abalamour da betra ? Komprenet e vo tamm-ha-tamm. N'eo ket brav an daolenn. N'he deus ket Bríd kalz amzer evit ober war-dro he mab, anat, ha diaes an traoù etrezo. Teir danevell meskdivesk a dap krog ennomp pa lenner *Ar gelaouennerez*. Un enklask polis, istor ur vamm oc'h adskoulmañ darempredoù

gant he c'hrennbaotr, ha stourm ur vaouez a glask he flas er vuhez vodern : labour, karantez, familh... Ur gevataladenn gwall ziaes klask penn dezhi. Dedenus al levr neuze, nemet ez eo un tamm skort marteze. E-giz ma vije eus *Ar gelaouannerez* senario ur film skinwel... Re vuan e tiviner disorc'h an enklask. Mat e vije bet ouzhpennañ ul loaiaed chaous war ar rost...

MbdB

Ar re vrizhellet,
gant Hugo Hamilton,
troet diwar ar saozneg
gant Herve Beg,
An Alarc'h Embannadurioù,
362 bajenn, 14€

Gant *The speckled people/Ar re vrizhellet* en deus Hugo Hamilton kroget da zastum brud war e anv. Berzh en deus graet e levr eñvorennoù bugaleaj er bed a-bezh. Ha n'eo ket souezh. Diwar e skiant-prenet e sav an aozer goulennnoù reizh a-zivout identelezh Mab-den er bed

kempred, ha plas ar yezhoù bihan peurgetket. Un diroll a *code-switching* ! Penaos tennañ splet eus hor glad istorel hep bezañ sklavet gantañ ? Penaos degemer an arallded hag an hironaat, hep koll hon ene ? Da be boent e teu un emsaver da vezañ strizhsperedet ? Penaos

difenn un uhelvennad pe krennennoù start, hep disprizañ ar re na soñjont ket eveldomp ? Peseurt diforc'h lakaat etre stourm ha brezeliñ ? Penaos derc'hel penn ouzh ur galloud divent ? Daoust ha posupl eo enebiñ didrouz hep bezañ kenwaller ? Peadra da zedennañ Yann lenner, ha d'e zirenkañ meur a wech...

E Dulenn emamp, er bloavezhioù 60. En ur familh iskis a-walc'h eo ganet Hugo. E vamm a zo a orin eus Alamagn. Trubuilhoù he deus bet he familh dre enebiñ ouzh an nazied. Met kemer a ra an traoù dre o fenn mat, daoust m'he deus bevet darvoudoù kriz meurbet en he bro c'henidik. Dalc'hmat e vez war he zu, prest da c'hoarzhin ha da gomezañ ar rendaeloù. Kejet he deus gant he fried en Iwerzhon. Ur brogarour dibleg ha gredus zo eus tad an aozer. Graet en deus troioù prezegeniñ dre ar vro ur mare zo bet evit kanañ meuleudiñ d'ur vro Iwerzhon adperc'hennet ganti hec'h ene gwir. Mennet eo da ziverkañ nep roudenn eus Breizh-Veur war an enezenn. Un den ijinus eo a-hend-all. Klask a ra aozañ ha gwerzhañ

kement tra a ra diouer da Iwerzhoniz, hervezañ. Bewech ez a an tenn er c'hleuz avat, ken techet eo da gammgemer e hunvreoù kaer gant ar gwirvoud. Ne deu ket a-benn da dreññ Dulenniz a-du gant e gaoz, met chom a ra mestr en e di. Ne vez nemet iwerzhoneg hag alamaneg er gêr. Berzhnet eo ar saozneg. Berzhnet eo daremprediñ bugale na gomzont ket iwerzhoneg. Berzhnet eo sellout ouzh bugale o c'hoari e saozneg... Ha pa vez torret al lezenn gant unan eus ar vugale e vez kastizet taer. Goulenn a ra an tad gant Doue silañ e pleg e skouarn pet taol gwialenn a vo dereat skeiñ gant e vab a-benn ma vo lamet e bec'hed.

Eus eñvorennoù ez eus kont, a skriven, met n'eus ket eus *Ar re vrizhellet* un emvuhezskrid rik. Ul labour arzel ha lennegel eo. Displeget e vez an darvoudoù dre selloù ha dre c'henoù ur paotrig dindan dek vloaz. Ne gompren ket pep tra, met reiñ a ra da welout penaos ez intent an traoù. Ne vez ket doujet atav d'ar gronologiezh gant Hugo Hamilton. Cheñch prantad ha leurenn a ra gwech ha gwech all, hep kas keloù. Monedonea a reomp eus emsavadeg Pask da

zeroù an eil brezel bed, eus deroù an naziegezh d'ar bloavezhioù 60. Bro-Alamagn, Bro-Iwerzhon... Dulenn, Cork, ar Gaeltacht...

N'eo ket ur c'hoari diabeg a-berzh Hamilton koulskoude. Reiñ a ra da santout pegen kemmesket eo spered ar paotrig. Ne oar ket mat piv eo. An tad, ar vamm, ar vugale a zo estrañ-jourien en o c'harter. Bevañ a reont war un enezennig e-kreiz an enezenn vras... Pa ya Hugo er-maez eus e di, gwisket gant e vragoù Lederhosen ha gant e stammenn eus inizi Aran, en em sant evel un divroad en e vro, gronnet gant tud a gomz ur yezh estren, ar saozneg. Daoust hag eo-eñ un Alaman, un Iwerzhonad ? Hag an dud all, er straedoù, n'int ket Iwerzhoniz wirion ? Bugale ar c'harter a ra goap outañ hag ouzh e vreur, oc'h ober Hitler hag Eichmann anezho. Foeltr forzh ne ra lamponed Dulenn gant an iwerzhoneg. Tagañ a reont ar vreudeur Hamilton zoken : « Kasit anezho d'ar marv ! a youc'has unan anezho ». Estrengasaourien zo eus Dulenniz yaouank, maget ma vezont gant filmoù ha bannoù-treset ma vez lazhet

Alamaned ferv diouzh an druilh...

Lodenn sevenadur hag istor Bro-Alamagn a zo pouezus el levr. A-drugarez da zeiz-levr ar vamm, eñvorennoù he « film e gwenn-ha-du », e keñverier sevenadur Alamaned gant sevenadur Iwerzhoniz, gant un tamm mat a fent a-wechoù. Ober a reomp anaoudegezh gant tud kalonek hag o deus enebet ouzh Hitler. Empentiñ a ra Hugo un emgav etre Patrick Pearse ha Claus Shenk von Stauffenberg, an den en doa lakaet ur vombezenn da darzhañ ouzh treid Hitler, hep ober berzh. « Heñvel e oant an eil ouzh egile evel daou vreur. Claus ha Patrick. [...] O sevel un abadenn margodennoù a-enep an nazied e oa Claus ha Patrick a oa oc'h ober kement all a-enep Breizveuriz. Gouzout a ouie Claus e c'hellje an dud c'hoarzhin goap outañ en Alamagn hag e ouie Patrick e vije c'hoarzhed goap outañ, hep mar ebet en Iwerzhon. [...] Met n'o doa ket aon da vezañ koll. N'o doa ket aon da vezañ kaset ouzh ur voger ha diskaret. »

Ul levr leun a from hag a zoan eo *Ar re vrizhellet*, pell diouzh ar c'hlichedoù. « Bezañ

zo traoù hoc'h eus da hêrezh digant ho tad, neket e dal pe e vouse'hoarzh pe e c'harr gamm hepken, met traoù all evel an

dristidigezh, an naon hag ar gloazioù. »

MbdB

Juluan hag al Louarn,
gant Joe Todd-Stanton,
brezhoneg gant
Tifenn Merien,
Timeleenn,
34 fajenn, 12€

Meur a levr evit ar vugale yaouank am eus bet tro d'ober marzh warno e saloñs Karaez. Vad a ra ! C'hoant am eus da lakaat war wel *Julian hag al louarn*, bet embannet gant *Timeleenn*, eus Naoned. Klask a ra ar gevredigezh *Timeleenn* reiñ plijadur lenn d'an holl vugale, ar re o deus diaesterioù en o zouez, ar re zisleksek da skouer. Ha graet o deus mil gant *Juluan hag al louarn*. Pell zo ne oan ket bet ken plijet gant ul levr evit ar re vihan-tout, etre daou vloaz hag eizh vloaz pe se. An istor a zo eeun-kenañ koulskoude. Poan he deus Juluan, al logoden-nig, o kavout he flas er bed ha dibabet he deus ren ur vuhez digavandenn ha didrubuilh. Betek m'en em gavo gant ur pezh mell louarn marnaoniek...

Perak eo ken dibar al levr-se neuze ? Sklaer, berr, hag aes eo an testennoù. Un dra vat evit bugale o teskiñ ar yezh. Intret eo an dezrevell gant aon ha mousfent a bep eil. Livet flamm eo an tresadennoù. Ha pegen eztaolus ! Kalz munudoù fentus a c'heller merzout e douarennoù ar familhoù loened. Ha kalone-kaus eo kentel ar gontadenn : evit kaout mignoned e ranker mont en tu-hont d'an aon hag an emgarantez... Un arguzenn all zo, disheñvel he natur : n'eo ket bet moullet an albom brav-mañ nag e Sina, nag e Broioù ar Reter, met e Ti Cloître, e Sant-Tonan. An neb a venn, hennezh a c'hell...

MbdB

**Petra din-me...,
gant Mikael Madeg,
Kêredol,
937 pajenn, 39€**

Gwechall e kustume ar skri-vagnerien diskoachañ lizheroù dizanv ha dornskridoù kozh en dielloù pe war ribl an hent. Gwechall a oa gwechall avat ha bremañ ez eus doareoù all. E 2020 e oa bet embannet eñvo-rennoù ur Breton kozh, nevezik marvet hag enrollet e vouezh gantañ e-unan : « Plijadur 'm bez o kontañ amañ anv eus va bugaleaj e Santeg, ha pa ne vije den o selaou, pe abalamour ne 'z eus den, just a-walc'h. Daoust ha te 'raio un dro bennak ? Ha da ober petra gant kement-mañ ? »

Ur romant evel-just, prestet e oa bet ar mekanik dezhañ gant... Mikael Madeg. Ur pezhiaid romant ez eo : istor François Abgrall, mab-bihan ur julod, kaset da vagañ e-touez Arvoriz, deut en-dro da Landi, lakaet war ar studi hag aet d'an Aljeri da-c'houde, e-giz kemend-all a

Vretoned yaouank d'ar poent-se... Istor ar vro ivez, tro-spered Leoniz, o anvioù, o lesanvioù... Gouiziok ha distagellet-kaer eo an Abgrall ha brav – re vray ? – e teu gantañ. Nag a chaok !

Ampart eo ar skrivagner war e vicher avat, brav eo an daolenn ha kempenn an danevellin. Ur mell troiad e Breizh hag en Aljeri ez eo, met a-dreuz... ar gweleoù hag al lec'hioù distro. Lenn a reer an traoù dous ha lik a oa bet e buhez François – « Sasa » – Abgrall : bronnoù Liz-an-Ti-all, ar c'hoari daou gant Tinig er gwele kloz, ar garantez tener gant Dorote... Traoù kriz ivez ha traoù lik adarre e-doug e goñje, traoù loudour zokenoc'h !

Buhez Mab-den marteze, klask a ra an Abgrall tennañ e spilhenn eus ar c'hoari atav : deskiñ, prenañ skiant digant an dud ha sach an hini ma c'hell !

Buhez merc'hed Eva c'hoazh... Ur petra din-me
douetus. Int-i a gas an traoù fonnus eo, aes da lenn ha
en-dro ha pa vije skrijus pe plijadurus alies, traoù diaes,
skrijusoc'h o flanedenn atav : traoù divalav ha traoù brav oc'h
divroañ, kuzhat, fortunianñ dre ober anezhañ.
heg pe ober traoù gwashoc'h

EH

KELAOUENNOÙ

Riwal HUON
Jerom OLIVRY
Tudual HUON

> Bremañ (433)

« Kelt pe digelt ? » Sed aze ar goulenn savet e teuliad niverenn 433 **Bremañ**. Ha ne vefe ket eus ar Gelted kozh ? Ur gwir gevrin e kendalc'h da vezañ ar « bobl »-se. Goude un diverrañ dedennus-tre eus an holl enklaskoù ha teoriennoù a zo bet graet diwar-benn hon hendadoù en Europa e vezer kaset da Hallstatt, en Aostria, e-lec'h ma oa

bet kavet, en XIX^{vet} kantved, ur pikol bered gelt. Kaset e vezer tostoc'h ouzhimp goude-se, er broioù germanek, a-raok echuiñ gant ur pennad-kaoz gant Gi Keltik, unan eus dileuridi Breizh e Kevre Keltiek (*Celtic League*).

Dizoloit nerzh kuzh ar poñsined er gronikenn *N'eus netra skianteloc'h !* gant Tangi Legavre. Deiz pe zeiz e vo lakaet war wel “tu teñval” DARTH Poñsin !

El lodenn *Anavezout ar bed* ez eus kaoz eus Ahmed Sekou Toure, e penn ar strollad *Parti Démocratique de Guinée* e 1958, pa oa bet kinniget gant Charles De Gaulle ar referendom war Gumuniezh Frañs. Ginea a voe ar vro nemeti o nac'hañ groñs (95.2%) ar mennozh-se.

An darempredoù etrebroadel n'int ket aes alies. El lodenn *Broioù & poblou* ez eus kaoz eus Montenegro (ar Menez Du), stanket etre itrikoù etrebroadel ha troioù-pleg diabarzh, hag a zistumm gweledvaoù ur vro vihan ken brav !

Er pajennoù *Bremañ e Breizh* e lenner ur pennad-kaoz gant Côme Bodart-Leguen, unan eus krouerien ar strollad politikel dizalc'hour *Douar ha Frankiz*. Da-heul e vez lennet ur pennad diwar-benn chapel Sant-Loup Lanvaeleg, bet dreset en-dro, a-drugarez d'ar gevredigezh *Saveteiñ Chapel Sant-Loup Lanvaeleg*, pa oa en arvar da gouezhañ en he foull un nebeud bloavezhioù zo.

El lodenn *Bevañ e Breizh* e reomp anaoudegezh gant ul lec'h dibar : Ti Sant-Erwan, e Sant-Brieg. Renevezet e 2017, digoret eo bet dorioù ar savadurioù-se e-pad Devezh ar Glad diwezhañ. Ur bam !

Ur pennad diwar-benn “steredenn-dared” ar gitar tredan a lenner er pajennoù *Sinema, sonerezh, c'hoarioù* : Jimi Hendrix, marv da 27 vloaz, peder fladenn embannet nemetken, met levezonet en deus meur a rummad sonerien gitar.

Da-heul ez eus kaoz eus Michel Thersiquel, luc'hskeudenner breizhat donezonet-kaer.

Echuiñ a ra an niverenn gant ar rekipec'h lipous d'ober er gêr. Ar wech-mañ : Koulourdrenn butternut farset gant kinoa, ha Bara brith !

JO

> Al Lanv (154-155)

Fonnus ar pennadoù a gaver el **Lanv** diwezhañ pa 'z eus bet aozet un niverenn doubl : 154-155.

Evel kustum ez eus un toullad brav a varzhonegoù skrivet gant Kervalan (nav anezho). Alies e tennont d'an darvoudoù a c'hoarvez dre ar bed evel ar skrid kentañ : *Ar verzherez yaouank*. Anv zo amañ eus ur stourmerez kurd yaouank Helin Bölek, marvet en toull-bac'h e Turkia e-pad he harz-debriñ.

Un toullad brav a bajennoù a zo bet gouestlet da v-Martial Ménard pa oa bed aozet un tolp e Lanrelaz d'ar Sadorn 10 a viz Here 2020 ha dizoloet ur blakenn da lakaat war e vez.

Pennadoù zo bet savet gant Daniel Doujet, Riwanon Kervella, Lena Louarn, Herve Bihan, Bernez Rouz, Paskal Tabuteau. Embannet ez eus bet ivez div ganaouenn a bliche ur bern da Vartial : *Ma jardrin nend eo ket din hag E-tal Iliz Kalann*.

Gant Charlie Grall ez eus bet savet tri fennad : Marv ar gensavenn « Oui la Bretagne » goude taol biz-troad UDB hag ur pennad all war bouez un danvez lezenn a strishao frankiz an dud e Bro-C'hall. An trede pennad a zo diwar-benn Gouel al levrioù e Karaez, ur saloñs masklet a chomo e eñvor an dud a dra sur ! Ouzhpenn-se e oa ar wech kentañ gwelet prezidant Rannvro Breizh er saloñs. Aterset eo bet ivez Manon Le Gourrierec, loreadez priz danevelloù ti-kêr Karaez 2020. « Seul vuioc'h » eo anv an danevell a oa bet embannet er gelaouenn *Nidiad*.

El lodenn lennegel e kaver un troidigezh eus un danevell gant Guy De Maupassant « Idyll » (*Karantezig* e brezhoneg) ha troet brav gant Daniel Doujet. Loeiz Gwilhou en deus lakaet ar gaoz war un arzur

alaman nebeut anavezet : Heinrich Vogeler.

Padrig an Habask a ginnig da lennerien Al Lanv sevel Englenioù e brezhoneg :

*Skrivit d'ho tro pep a englen
- Laoskit*

D'ho ren an dieren.

Kuit a aon hag a anken

Digorit dor d'an awen !

Nevez zo e oa bet embannet un dastumad englenioù savet gantañ : *Lampreiz (embannadurioù Al Lanv)*.

Goulennet ez eus bet ivez digant Annaig Kervella komz diwar-benn Bodad-lenn kêr Roazhon bet roet e lañs dezhañ e 2004 gant Annaig Renault e *Skol an Emsav*.

TH

> PoblVreizh (684-685)

Ar pennad kentañ a c'heller lenn el lodenn vrezhonek **Le Peuple Breton**, niv. 684 a zo diwar-benn ar Soomaliland, ur rannvro emren eus Soomaaliya (anavezet dre ar bed a-bezh abalamour da film Ridley Scott

Black Hawk down). Pennad bet skrivet gant Jeremy Costiou.

Gant Paol ar Meur ez eus kaoz eus Kendalc'h Sokialour Tours e 1920. Daou bennad berr all a zo : *An aour glas e teu da vezañ an dour* hag *Amazon, saver implijoù ?*

Pevar levr zo bet burutellet gant H. Latimier : *Anna Skolan* gant Mich Beyer, *Diskornet* gant Paol ar Meur, *Gwreg arem Illa* gant Prosper Mérimée (brezhoneg gant Thomas Loyer) *Lili o pourmen* gant Yael ar Gov.

Lenn a c'heller ivez un diverrañ eus niverenn 443 *Al Liamm* gant Morgan Tremel.

Ur pajennad e fin ar gelaouenn a zo gouestlet d'ar brezhoneg : *An, ar, Al l'article défini* ar wech-mañ.

Le Peuple Breton, niv. 685.

Gant Paol ar Meur ez eus kaoz eus Mustafa Kemal ha diazezoù riez Turkia. Evit merkañ fin prantad hir an Osmaniz a oa bet o ren war ar vro en doa divizet Mustafa Kemal ober eus moskeenn Santez Sofia ur mirdi. Nevez zo en deus divizet Erdogan lakaat Santez Sofia da voskeenn en-dro.

Studiet pizh eo bet gant Jean-Michel Sanner levr ar prederour Bruno Latour : *Où Atterir ? Comment s'orienter en politique*. Liammet start eo drougoù ar bed gant an enkadenn ekologel, eme ar prederour.

Kaoz a zo bet dija gant Bernez ar Rest eus Amazon staliet e Brieg, en-dro-mañ ez eus kaoz eus *greenwashing* gant

Amazon. Pannelloù-heol a vo staliet war toenn ar stal. 164 bon a vo staliet da reiñ tredan d'ar c'hirri-samm. 12 devezh-arat douar-labour e Lumunoc'h a vo mastaret memestra gant ar stal. Petra a chomo e kreiz-kêr Kemper ? eme B. ar Rest. Stalioù cheuc'h evit an dud arc'hantet, sur.

E Sveden ez eus 5 yezh ofisiel : svedeg, samieg, meänkieleg, yidicheg ha romanieg. Nevez zo ez eus bet degemeret ur yezh all : an elfedaleg. 2000 komzer bennak a zo tro-dro da Älvdalen. Ur rannyezh eus an dalekarleg eo an elfedaleg.

Pemp levr a zo bet burutellet gant Herve Latimier en e rubrikenn *Du ha gwenn ha plas da lenn...*

Ostizien ar C'hi melen Mat gant Pierre Mac Orlan (lakaet e brezhoneg gant G. Kervella) *Plant ar vro* gant Jo Tangi, *Ar gelaouennerez* gant Michelle Nic Phàidin (troet gant Rhisiart Hincks), ... 'gisti tout !, istor blev ar Bretonezed gant Erwan Hupel, *Pimkalet ha Pimtener Pomperien e Breizh* skrivet gant Fañch Rebours ha skeudennaouet gant Loupiote.

P. an Habask en deus savet an diverrañ eus ar gelaouenn *Al Lanv* (niv. 154-155).

Un toullad pennadoù dedennus e galleg a zo ivez er gelaouenn : *Conlie, la méfiance jusqu'à la mort* gant J. J. Monnier da skouer pe pennad P. Y. Moal : *Diwan à la croisée des chemins ?*

Pajenn ziwezhañ ar gelaouenn / ar gentel brezhoneg : *compter de 1 à 10* ha displegadurioù pizh war an doare da implij ar sifroù hag ar c'hemmadurioù da heul.

TH

> Hor Yezh (304)

Brudet eo ar Vretoned evit o gwerzioù glac'haret evit ul lod bras anezho. Graet he deus Myriam Guillevic ur renabl eus gerioù an dristez bet implijet e kanennoù-pobl Bro-Gwened. « Setu ur ger a vez kavet er C'hatolikon, koshoc'h neuze ag ar ger chagrin. » Skouerioù a zo roet deomp da gontañ ar

glac'har, ar velkoni, ar boan, ar gloaz, ar chif... Ya, istorioù karantez evel-just... « Get ma pado ar youl da sevel sonennoù ma pad an amzerioù glac'harus », a lâr Myriam Guillevic deomp.

Aet eo Herve Bihan war hentoù Breizh da lenn enskrivadurioù krennvrezhoneg hag e-giz ma kustum en ober e tispieg da Yann lenner perzh ar ger-mañ-ger en e en-dro. Gwerzennoù 8 silabenn eo ar pep brasañ anezho, ur ment anavezet abaoe ar pevarzekvet kantved. Studial a ra Herve Bihan, enskrivadur garnel iliz ar Merzher (1619), hini Abati Verrepoz (1550), enskrivadur mogerenn bered Plouber (1555-1575). Arz uhel eo gwerzennoù Abati Verrepoz. Enskrivadur Plouber n'eo ket bet studiet koulz lâret, evit piv ha perak eo bet kizellet ?

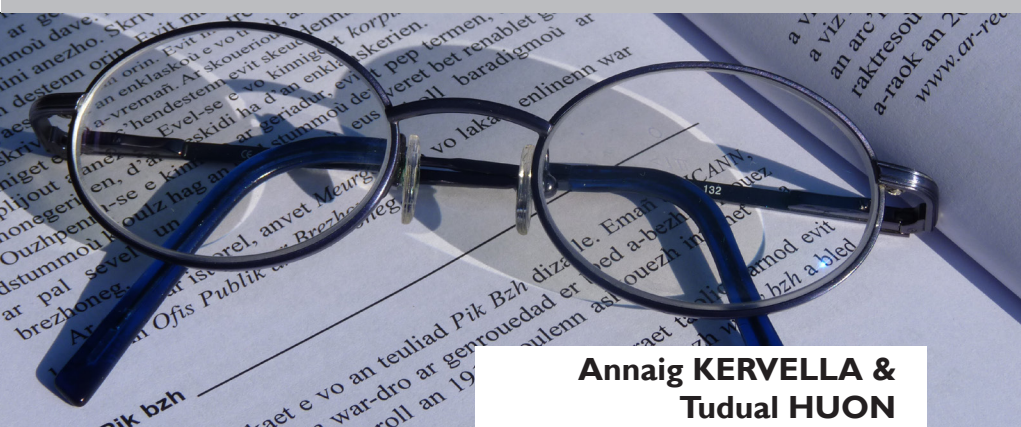
gant piv eo bet paeet ? Meur a respont a ginnig Herve Bihan.

A-hed ugent pajenn bennak ez a Pierre-Yves Kersulec war roudoù Gwerz Loeiz ar Ravalleg. Krog e oa gant e studiadenñ gant an niverenn 303 ha daou bennad all a vo. Ar wech-mañ e studi pizh, ar ganaouenn gant he disheñvelderioù : kanet int bet gant 10 kaner pe kanerez

eus Prizieg etre ar bloavezh 1963 ha 1981. Dindan ar skrid e peurunvan en deus kinniget P. Y Kersulec un treuzskrivadur fonetek. Talvoudus e vefe gouzout ma c'haller selaou hini pe hini eus ar ganerien.ezed-mañ (dielloù Dastum ? Pe tu pe du war ar rouedad ?).

RH

NOTENNOÙ

**Annaig KERVELLA &
Tudual HUON**

HOR MIGNONED

Kañv :

Kelaouet omp bet e oa aet Jean-Do Robin da Anaon. Skolaer en hentenn divyezhek ha kuzulier pedagogel en doa labouret kalz evit reiñ plas d'ar brezhoneg en deskadurezh (*Unvaniezh ar Gelennerien Brezhoneg*), evit gwirioù hor bro (bet eo bet isprezidant *Kuzul Sevenadurel Breizh*), evit ar yezh (ezel e oa eus *Kuzul skiantel Ofis publik ar Brezhoneg*) stourm a rae evit ar pobloù gwasket (ezel e oa eus *France Palestine Solidarité Tregor*) hep ankounac'haat e kane hag e lakae an dud da zañsal er festoù-noz. Ur vuhez a stourm.

E obidoù a zo bet lidet d'ar Yaou 4 a viz C'hwevrer e Karaez.

PROFOÙ

Miz Kerzu : Fulup KADORED ; Jean-Yves ALLAIN ; André CROGUENNEC ; Celestin ha Mari-Jo LE ROUX ; Gwenole BIHANNIG ; Iwan COUEE ; Ewan CONNAN ; Gaod ZWINGENBERGER ; Filip OILLO ; Yann AN AOD ; Daniel KERNALEGENN ; Georges GUEVEL ; Daniel PETON ; Patrick CADOREL ; Christian ROGEL ; Gildas LE BIHAN ; Eric PIANEZZA-AR PACH ; Yann VERNEY ; Yannig AUDRAN ; Michel LE HIR ;

Louis BODIVIT ; Christian LE GOFF ; Florence ha Rodolphe COSQUER-BLANCHARD ; Jañ-Mai DRAPIER ; Evelyne RAOUL-GUILLAUMIE ; Kristof CHÂTELLIER ; Jacques GUEGUEN ; Gérard ROLLAND ; Paul CAULET ; OUESTELIO ; Alain JOIN ; Herve AR BEG

— War un dro : 1386€

Miz Genver : Mikael BERTIN ; André LE DEROFF ; Lukian KERGOAT ; Yvon ABIVEN ; Bernez KADORED ; Jorj BELZ ; Anton FITAMANT ; Madalen AN AMOUR-LE GUILLARD ; Tudual AUDIC ; Janig STEPHENS ; Alain PEIGNE ; Loig KERVOAS ; ao. It. Yann-Charlez CAUDAL ; Jef GEDEZ ; Gérard GILBERT ; Gireg & Marivon KONAN ; Roger BIZIEN ; Huguette GAUDART ; Ronan AN HENAFF ; Marie-José ALANOT ; Bernard AUDIC ; Fañch PERU ; Jean-Pierre CLOAREC

— War un dro : 440€

*Mil drugarez a lavaromp ur wech ouzhpenn
d'hor skoazellerien.*

ABADENNOÙ BREZHONEG FRANCE 3 BREIZH _____

Souezhet e oa bet an dud o teskiñ e vefe skignet an abadennoù brezhoneg d'ar Sadorn beure. Bepred e vez skignet abadenn ar vugale d'ar Sadorn. Abadenn *Bali Breizh*, avat, a vez skignet d'ar Sul beure en-dro abaoe an 10 a viz Genver. Setu roll an abadennoù :

- Eus al Lun d'ar Gwener : *An Taol Lagad* (4'30), keleier da greisteiz, ha div wech ar sizhun ur gelaouadenn e brezhoneg e-barzh keleier galleg an *19/20 Bretagne* (da 7eur noz neuze).

- D'ar Sadorn evit ar vugale : da 09e45 un dresadenn vev (26') ; da 10e10 *Na petra 'ta* (22')

- D'ar Sul : da 10e10 *Bali Breizh* (52') - En diavaez e vez enrollet evit ober anaoudegezh gant ul lec'h a-drugarez da dud aterset gant Goulwena an Henaff ha Thelo Mell.

ERRATUM _____

En notenn diwar-benn ar c’hovid en niverenn 443 e tleer lenn e fin ar pennad : « E brezhoneg e vefe “ar C’hkovi 19” ma vefe heuliet memes reolenn. Ne reer ket...

Kendalc’homp gant “ar c’hovid” eta. » E-lec’h « E brezhoneg e vefe “ar C’hovid 19” [...] ». Ra vimp digarezet.

REDADEG 2021 _____

Gant reuz ar C’hovid e oa bet ampellaet ar Redadeg 2020. Eus an 21 d’an 29 a viz Mae 2021 e vo dalc’het eus Karaez-Plougêr da Wengamp. 2020 km a zo da vezañ redet, tost d’ur mil km bennak en deus kavet prenerien. « Deus ’ta mignon ! » eo tem ar wech-mañ.

Hag evit mont pelloc’h ganti eo aet raktres Redadeg 2022 war-raok. Ofisiel eo ! Roet e vo lañs d’an droiad e Gwitreg d’an 20 a viz Mae hag an degouezh a vo e Gwened d’an 28.

Prenit ho kilometroù, enlinenn, evit ar bloaz-mañ.

Kammed-ha-kammed

e yaimp diouzh

an enkadenn yec’hed

Kammed-ha-kammed

e yaimp gant hent

ar Redadeg !

UL LEVRAOUEG EVIT SKOL DIWAN GWENGAMP _____

Evel en holl skolioù e kavomp pouezus deskiñ gant plijadur. Raktres pedagogel ar skol evit ar bloavezhioù a zeu a zo troet war an endro hag an natur. An endro ma zeskomp a zo ken pouezus all.

Setu perak hon eus bet c’hoant da sevel ur gwir levraoueg en ur sal diimplij (m’hor boa staliet ar studio evit enrollañ ar bladenn *Re gozh eo an douar*), ma c’hallfe pep bugel kemer un tamm amzer

evit lenn, amprestiñ ul levr da gas er gêr... Kement-mañ en ul lec'h plijus ha degemerus. Doujet e vo ouzh ar raktres pedagogel evel-just, kement hag ar c'houlzad diaes-mañ. Dibabet eo bet ober, da skouer, gant ul livaj bio, graet gant ur stal eus ar vro hag a lazha skosenn ar c'horona virus.

Daoust d'an holl draoù a vevomp er mare-mañ e talc'homp da gaout raktresoù lañsus evit mad ar vugale. Raktres penn-kentañ ar bloaz eo. Sevel ul levraoueg zo ur c'hlaoustre er mare-mañ met talvoudus e vo d'an holl evit bloavezhioù.

Hep un tamm gwenneg ouzhpenn avat n'hallimp ket mont kalz pelloc'h evit kinnig ul lec'h klet ha sioul gant palioù resis :

- Lakaat an embann e brezhoneg evit ar vugale war wel ;
- Reiñ c'hoant d'ar vugale lenn e yezh ar skol ;
- Kinnig abadennoù lenn a bep seurt (studiañ albomoù, margodennoù, kamishibaï...) ;
- Kaout un diaz talvoudus ha dudius a vo maget hed-ha-hed ar bloavezhioù da zont.

Sikourit Skol Diwan Gwengamp en ur gemer perzh er yalc'had, digor betek an 31 a viz Meurzh 2021, war :

<https://www.helloasso.com/associations/diwan-gwengamp/collectes/levraoueg-bibliotheque>

ENKLOTENNOÙ

Mignoned ker,

Gant dudi eo em eus lennet ar pennadoù diwar-benn an enkloterezh e krennvrezhoneg e niverenn 441 Al Liamm.

Skrivañ a ra Herve Bihan ne oa ket enklotennet ar gwerzennoù dibunet gant an Test er Basion. War-lerc'h un tamm soñjal em eus kavet un diskoulm. Ma stroller ar gwerzennoù teir-ha-teir en em gaver gant gwerzennoù a bemzek silabenn enklotennet-kaer en gwirionez.

Klasket em eus kompren perak e oa bet trederannet ar gwerzennoù-se ha soñjal a ra din e c'hellfe bezañ abalamour da ment bihan al levrioù moulet en amzer-se. War ul luc'hskeudenn

embannet er bajenn 24 (niv. 441 Al Liamm) e weler eo ledan a-walc'h ar bajenn evit gwerzennoù a eizh pe zek silabenn met re enk evit gwerzennoù a bemzek silabenn. Kavout a reot amañ dindan displegadenn gentañ an Test er Basion addreset ganin.

A galon ganeoc'h.

Loig Kervoas

Displegadenn gentañ an Test er Basion

Dre compassion Ouz an passion On roe debonER
 Ez dle pep heny Goelaff a deury Nac eu mar fiER
 Rac dre e douczdER Evit hon saludER Dez guenER an croas
 Hep ober nep drouc Na breig oar e chouc Hon drouc a dougas.

Hizieu mab doen tat A maruas e grat dre peched adAM
 Hep pechif vn pas Nac ann aval glas Eff ne debras tAM
 Dren guerches dinAM En deffoe da mAM Doe en dilAMas
 Ez deuz en douar Da doen hon glachar Mar meur hon caras

Pan oa en couuy Entre tut e ty Hon roe beniguET
 Ez arriuas plen Mari Magdalen A yoa e penET
 Gant queuz de pechET Ez goelas meurbET Ha hy en pEDas
 Dre gracc ha faeczon Hac en ty Symon En he pardonas.

Eno gant dazlou Ez golchas hep gou Treit hon aotrou sUR
 Ha neuse tizmat Gant he bleau astat Ho sechas gant cUR
 Drenn oignamant pUR En lardas assUR Dran a murmURas
 E ty hac e tut Gant queuz de tribut Hanvet voe iuzas

ROLL PENNADOÙ 2020

86 PENNAD BET EMBANNET E 2020

(NIV. 438-443 : 716 PAJENN)

Ar pennadoù dre rummad

BARZHONEGOÙ

Hon yezh, gant Hamo Sahian	438/3
Enez-Veur, gant Soazig Dechatrettes	438/4
Eñvor-hadenn, gant Kervalan	438/6
Bugel an dildenn, gant Mai-Ewen	438/10
Magma, gant Padrig Drean	439/3
Madalen, gant Yann Mezarvro	439/5
Awen, gant Tugdual Kalvez	439/9
Liorzhig ar roz-kaouled, gant Kervalan	439/10
Arselin, gant Iwan Couée	440/3
Re vunut, gant Marc'harid Thebault	440/10
An tablez hollgaer, gant Herve Seubil gKernaoudour	441/5
Kestell Here, gant Herve Seubil gKernaoudour	441/136
Lanv an diskiant, gant Yann ar C'herneis	442/3
Feunteun an delienn ruz, gant Klarizba	442/5
C'hoant beuz, gant M.A.G.A.	443/3
Anken al levraoueg, gant Padrig Drean	443/6

DANEVELLOÙ

Serial Tutu, gant Malo Bouëssel du Bourg	438/15
Lanig Tremenlec'h 2, gant Yves G. Kernallegenn	438/25
Karantez pell, karantez tost, gant Dewi Siberil	438/35
Div zanevell diembann, gant Soaig Jonkour	438/43
An alc'hwez melen, gant Loig Kampion	439/13
Gwin oferenn, gant Fulupig an Du	439/19
Friko an 18 vloaz, gant Jerom Olivry	439/23
Spouron e Menez Are, gant Jañ Bigouilh	440/16
Zo, gant Karim Laanaya	440/32
Universitaires, ma revr !, gant Fanny Chauffin	440/49

Ar Sushi Disoursi , gant Filip Oillo.	442/10
Degemer mat e Gasipe , gant Younis Jolivet ha Ivonig Beauvais	442/34
Kalon Alfa , gant Ninnog Hupel ha Lena Maze	442/37
Veñjañs al loened , gant Maud Le Bihan ha Léontine Puill	442/41
Yezh hor bro , gant Gwennan Rault ha Loeiza Audran.	442/46
Hadriana, plac'h a ouelvan , gant Iwan Couée	443/13
Koulz ar razhed , gant Lan Tangi	443/24
Kaoc'h ! , gant Dominig Allain.	443/35
Tristán García , gant Álvaro Cunqueiro, troet gant Aleksandr ar Gall. .	443/61

E KOUN

Idir : mouezh ar galon hag ar paz , gant Sonia Zaoumi.	440/76
--	--------

ISTOR SOKIAL AR BREZHONEG

Brezhoneg is money ? , gant Erwan Hupel	438/57
Treitur ! A ! Bennozh dit , gant Erwan Hupel	439/49
Ar Vretoned hervez testamantoù o loened , gant Erwan Hupel	440/63
Ar yec'hed dre ar brezhoneg ! , gant Erwan Hupel	442/57
Atlas ar skolioù brezhonek , gant Erwan Hupel	443/51

KANAOUENNOÙ

Kanañ evit kaout soñj , gant Jerom Olivry	438/13
Ar maenig bihan , gant Riwal Huon	440/12
Ar virus eus a Vro-Sina , gant Gwenn-Ael ar C'helleg	442/8
Son ar virus , gant Mark Kerrain.	443/8

NOTENNOÙ

Notennoù , gant Annaig Kervella ha Riwal Huon ha Tudual Huon	438/94
Notennoù , gant Annaig Kervella ha Tudual Huon	439/98
Notennoù , gant Annaig Kervella ha Tudual Huon	440/104
Notennoù , gant Annaig Kervella ha Tudual Huon	442/112
Notennoù , gant Annaig Kervella ha Tudual Huon	443/116

PENNADOÙ-KAOZ

Yann Bijer, Pa skrivan e vezan em bleud , gant Skipailh Al Liamm ha Brezhoweb.	438/51
Fanny Chauffin, Skrivañ a zo ur c'hoari , gant Skipailh Al Liamm ha Brezhoweb.	439/43
Yann-Ber Piriou, Nebeutoc'h a deñvalijenn ennon , gant Skipailh Al Liamm ha Brezhoweb	440/57
Ar varzhed a-vremañ hag ar c'hlotennoù-diabarzh , gant Erwan Hupel	441/74

Gerard Gwenn, Kavout ar spi en ur skrivañ, gant Skipailh Al Liamm ha Brezhoweb	442/49
Nolwenn Korbell, C'hoari gant ar gerioù hag ar mennozhioù, gant Skipailh Al Liamm ha Brezhoweb	443/43

PENNADOÙ-KELAOUIÑ

A-dreuz lenn, gant Herve Latimier.	438/77
Petra nevez ? , gant Magali Baron, Herve Latimier ha Malo Bouëssel du Bourg.	438/82
A-dreuz lenn, gant Herve Latimier.	439/78
Petra nevez ? , gant Magali Baron, Tudual Huon, Herve Latimier ha Malo Bouëssel du Bourg	439/83
A-dreuz lenn, gant Herve Latimier ha Emmanuel Pastori.	440/84
Petra nevez ? , gant Magali Baron ha Herve Latimier, Emmanuel Pastori ha Malo Bouëssel du Bourg	440/92
A-dreuz lenn, gant Herve Latimier ha Magali Baron.	442/88
Petra nevez ? , gant Magali Baron ha Malo Bouëssel du Bourg.	442/96
A-dreuz lenn, gant Herve Latimier.	443/97
Petra nevez ? , gant Magali Baron, Herve Latimier, Emmanuel Pastori ha Malo Bouëssel du Bourg	443/103

PENNAD-STUR

War hent an hesoniezh hag ar vividigezh dre reolennoù ar genganez..., gant Herve Latimier.	441/3
---	-------

PREDER

Diwar boued-spered evit krennarded varnaoniet, gant Loeiza an Duigou	438/64
--	--------

PREZEGENN

Prezegenn da-geñver lid Kolier an Erminig e Roazhon, gant Maripol Gouret, troet gant Gwenaël Huon ha Jean-François Guillouze	438/67
--	--------

RAKLAVAR

Peder danevell liseidi Diwan, gant Gwenn Menez	442/33
---	--------

ROLL/RENABL

Roll pennadoù 2019, gant Skipailh Al Liamm.	438/100
Levrlennadurezh, gant Skipailh Al Liamm	441/140

STUDIADENNOÙ

Aneirin Karadog hag avantur vras ar varzhoniezh kembraek, gant Ronan Hirrien	441/8
A-zivout ar werzaouriezh vrezhonek hengounel, gant Herve Seubil gKernaoudour	441/15
Diwar-benn al lennegezh krennvrezhoneg, gant Herve Bihan	441/34
Stummoù disheñvel an oberennoù enklotennet a-vremañ, gant Meven Koadig	441/55
Ar varzhoniezh silabennek e gouezeleg hirie an deiz, gant Liam Mac Cóil, troet gant Émaon Ó Ciosáin	441/103
Hentoù nevez evit barzhoniezh vrezhonek an dazont ? , gant Herve Seubil gKernaoudour	441/119
Digor Dor an Dourell : ur sell war istor ar gynghanedd, gant Aneirin Karadog	441/126
E govel hol lennegezh vihan...., gant Malo Bouëssel du Bourg.	442/69
Kalevala, Barzhoniezh ur bobl, oberenn un den, dihun ur vro, gant Pascal Tabuteau	443/65

WAR ROUDOÙ AL LIAMM

138, ru-brikenn ar bloavezh 1970, gant Loeiza Penngloan	438/72
139, ru-brikenn ar bloavezh 1970, gant Loeiza Penngloan	439/72
140, ru-brikenn ar bloavezh 1970, gant Loeiza Penngloan	440/81
141, ru-brikenn ar bloavezh 1970, gant Loeiza Penngloan	442/84
142-143, ru-brikenn ar bloavezh 1970, gant Loeiza Penngloan	443/92

Ar pennadoù dre skrivagner

ALLAIN DOMINIG

Kaoc'h ! (Danevell) 443/35

AN DU FULUPIG

Gwin oferenn (Danevell) 439/19

AN DUIGOU LOEIZA

Diwar boued-spered evit krennarded varnaoniet (Preder) 438/64

AR C'HELLEG GWENN-AEL

Ar virus eus a Vro-Sina (Kanaouenn) 442/8

AR C'HERNEIS YANN

Lanv an diskiant (Barzhoneg) 442/3

AR GALL ALEKSANDR

Tristán García (Danevell, s.o. Álvaro Cunqueiro) 443/61

AUDRAN LOEIZA

Yezh hor bro (Danevell) 442/46

BARON MAGALI

Petra nevez ? (Pennad-kelaouiñ) 438/82

Petra nevez ? (Pennad-kelaouiñ)	439/83
Petra nevez ? (Pennad-kelaouiñ)	440/92
A-dreuz lenn (Pennad-kelaouiñ)	442/88
Petra nevez ? (Pennad-kelaouiñ)	442/96
Petra nevez ? (Pennad-kelaouiñ)	443/103

BEAUVAIS IVONIG

Degemer mat e Gasipe (Danevell)	442/34
--	--------

BIGOUILH JAÑ

Spouron e Menez Are (Danevell)	440/16
---	--------

BIHAN HERVE

Diwar-benn al lennegezh krennvrezhoneg (Studi)	441/34
---	--------

BOUËSSEL DU BOURG MALO

Serial Tutu (Danevell)	438/15
Petra nevez ? (Pennad-kelaouiñ)	438/82
Petra nevez ? (Pennad-kelaouiñ)	439/83
Petra nevez ? (Pennad-kelaouiñ)	440/92
E govel hol lennegezh vihan... (Studi)	442/69
Petra nevez ? (Pennad-kelaouiñ)	442/96
Petra nevez ? (Pennad-kelaouiñ)	443/103

BREZHOWEB

Yann Bijer, Pa skrivan e vezan em bleud (Pennad-kaoz)	438/51
Fanny Chauffin, Skrivañ a zo ur c'hoari (Pennad-kaoz)	439/43
Yann-Ber Piriou, Nebeutoc'h a deñvalijenn ennon (Pennad-kaoz) ..	440/57
Gerard Gwenn, Kavout ar spi en ur skrivañ (Pennad-kaoz)	442/49
Nolwenn Korbell, C'hoari gant ar gerioù hag ar mennozhioù (Pennad-kaoz)	443/43

CHAUFFIN FANNY

Universitaires, ma revr ! (Danevell)	440/49
---	--------

COUÉE IWAN

Arselin (Barzhoneg)	440/3
Hadriana, plac'h a ouelvan (Danevell)	443/13

CUNQUEIRO ÁLVARO

Tristán García (Danevell) 443/61

DECHATRETTES SOAZIG

Enez-Veur (Barzhoneg) 438/4

DREAN PADRIG

Magma (Barzhoneg) 439/3

Anken al levraoueg (Barzhoneg) 443/6

GOURET MARIPOL

Prezegenn da-geñver lid Kolier an Erminig e Roazhon
(Prezegenn) 438/67

GUILLOUZIC JEAN-FRANÇOIS

Prezegenn da-geñver lid Kolier an Erminig e Roazhon
(Prezegenn, s.o. Maripol Gouret) 438/67

HIRRIEN RONAN

Aneirin Karadog hag avantur vras ar varzhoniezh kembraek (Studi) 441/8

HUON TUDUAL

Notennoù (Notennoù) 438/94

Petra nevez ? (Pennad-kelaouiñ) 439/83

Notennoù (Notennoù) 439/98

Notennoù (Notennoù) 440/104

Notennoù (Notennoù) 442/112

Notennoù (Notennoù) 443/116

HUON GWENAEL

Prezegenn da-geñver lid Kolier an Erminig e Roazhon
(Prezegenn, s.o. Maripol Gouret) 438/67

HUON RIWAL

Notennoù (Notennoù) 438/94

Ar maenig bihan (Kanaouenn) 440/12

HUPEL ERWAN

Brezhoneg is money ? (Istor sokial ar brezhoneg)	438/57
Treitor ! A ! Bennozh dit (Istor sokial ar brezhoneg)	439/49
Ar Vretoned hervez testamantoù o loened (Istor sokial ar brezhoneg)	440/63
Ar varzhed a-vremañ hag ar c'hlotennoù-diabarzh (Pennad-kaoz)	441/74
Ar yec'hed dre ar brezhoneg ! (Istor sokial ar brezhoneg)	442/57
Atlas ar skolioù brezhonek (Istor sokial ar brezhoneg)	443/51

HUPEL NINNOG

Kalon Alfa (Danevell)	442/37
---------------------------------	--------

JOLIVET YOUNIS

Degemer mat e Gasipe (Danevell)	442/34
---	--------

JONKOUR SOAIG

Div zanevell diembann (Danevell)	438/43
--	--------

KALVEZ TUGDUAL

Awen (Barzhoneg)	439/9
----------------------------	-------

KAMPION LOIG

An alc'hwez melen (Danevell)	439/13
--	--------

KARADOG ANEIRIN

Digor Dor an Dourell : ur sell war istor ar gynghanedd (Studi)	441/126
--	---------

KERNALEGENN YVES G.

Lanig Tremenlec'h 2 (Danevell)	438/25
--	--------

KERRAIN MARK

Son ar virus (Kanaouenn)	443/8
------------------------------------	-------

KERVALAN

Eñvor-hadenn (Barzhoneg)	438/6
Liorzhig ar roz-kaouled (Barzhoneg)	439/10

KERVELLA ANNAIG

Notennoù (Notennoù)	438/94
Notennoù (Notennoù)	439/98
Notennoù (Notennoù)	440/104
Notennoù (Notennoù)	442/112
Notennoù (Notennoù)	443/116

KLARIZBA

Feunteun an delienn ruz (Barzhoneg)	442/5
---	-------

KOADIG MEVEN

Stummoù disheñvel an oberennoù enklotennet a-vremañ (Studi) . . .	441/55
---	--------

LAANAYA KARIM

Zo (Danevell)	440/32
-------------------------	--------

LATIMIER HERVE

A-dreuz lenn (Pennad-kelaouiñ)	438/77
Petra nevez ? (Pennad-kelaouiñ)	438/82
A-dreuz lenn (Pennad-kelaouiñ)	439/78
Petra nevez ? (Pennad-kelaouiñ)	439/83
A-dreuz lenn (Pennad-kelaouiñ)	440/84
Petra nevez ? (Pennad-kelaouiñ)	440/92
War hent an hesoniezh hag ar vivedigezh dre reolennoù ar genganez... (Pennad-stur)	441/3
A-dreuz lenn (Pennad-kelaouiñ)	442/88
A-dreuz lenn (Pennad-kelaouiñ)	443/97
Petra nevez ? (Pennad-kelaouiñ)	443/103

LE BIHAN MAUD

Veñjañs al loened (Danevell)	442/41
--	--------

M.A.G.A.

C'hoant beuz (Barzhoneg)	443/3
------------------------------------	-------

MAC CÓIL LIAM

Ar varzhoniezh silabennek e gouezeleg hirie an deiz (Studi)	441/103
---	---------

MAI-EWEN

Bugel an dildenn (Barzhoneg) 438/10

MAZE LENA

Kalon Alfa (Danevell) 442/37

MENEZ GWENN

Peder danevell liseidi Diwan (Raklavar) 442/33

MEZARVRO YANN

Madalen (Barzhoneg) 439/5

Ó CÍOSÁIN ÉMAON

Ar varzhoniezh silabennek e gouezeleg hirie an deiz (Studi,
s.o. Liam Mac Cóil) 441/103

OILLO FILIP

Ar Sushi Disoursi (Danevell) 442/10

OLIVRY JEROM

Kanañ evit kaout soñj (Kanaouenn) 438/13

Friko an 18 vloaz (Danevell) 439/23

PASTORI EMMANUEL

A-dreuz lenn (Pennad-kelaouiñ) 440/84

Petra nevez ? (Pennad-kelaouiñ) 440/92

Petra nevez ? (Pennad-kelaouiñ) 443/103

PENNGLOAN LOEIZA

138, ru-brikenn ar bloavezh 1970 (War roudoù Al Liamm) 438/72

139, ru-brikenn ar bloavezh 1970 (War roudoù Al Liamm) 439/72

140, ru-brikenn ar bloavezh 1970 (War roudoù Al Liamm) 440/81

141, ru-brikenn ar bloavezh 1970 (War roudoù Al Liamm) 442/84

142-143, ru-brikenn ar bloavezh 1970 (War roudoù Al Liamm) 443/92

PULL LÉONTINE

Veñjañs al loened (Danevell) 442/41

RAULT GWENNAN

Yezh hor bro (Danevell) 442/46

SAHIAN HAMO

Hon yezh (Barzhoneg). 438/3

SEUBIL GKERNAUDOUR HERVE

An tablez hollgaer (Barzhoneg) 441/5

A-zivout ar werzaouriezh vrezhonek hengounel (Studi). 441/15

Hentoù nevez evit barzhoniezh vrezhonek an dazont ? (Studi). . . . 441/119

Kestell Here (Barzhoneg) 441/136

SIBERIL DEWI

Karantez pell, karantez tost (Danevell) 438/35

SKIPAILH AL LIAMM

Yann Bijer, Pa skrivan e vezan em bleud (Pennad-kaoz) 438/51

Roll pennadoù 2019 (Roll/Renabl). 438/100

Fanny Chauffin, Skrivañ a zo ur c'hoari (Pennad-kaoz) 439/43

Yann-Ber Piriou, Nebeutoc'h a deñvalijenn ennon (Pennad-kaoz) . . 440/57

Levrlennadurezh (Roll/Renabl) 441/140

Gerard Gwenn, Kavout ar spi en ur skrivañ (Pennad-kaoz) 442/49

**Nolwenn Korbell, C'hoari gant ar gerioù hag ar mennozhioù
(Pennad-kaoz)** 443/43

TABUTEAU PASCAL

Kalevala, Barzhoniezh ur bobl, oberenn un den, dihun ur vro (Studi). . . .
443/65

TANGI LAN

Koulz ar razhed (Danevell) 443/24

THEBAULT MARC'HARID

Re vunut (Barzhoneg). 440/10

ZAOURI SONIA

Idir : mouezh ar galon hag ar paz (E koun). 440/76